

1

DISSESSATIO BOTANICA

DE
DROSERA,

—
QUAM
VENIA EXP. FACULT. MED. UPSAL.
PRÆSIDE

**CAROL. PET.
THUNBERG,**

EQUITE AURAT. REG. ORD. DE VASA,
MEDIC. DOCT. PROFESS. MED. ET BOTAN. REG. ET ORD. ACAD. CÆSAR. NAT.
CURIOS. REG. SCIENT. LONDIN. HOLM. SOCIET. SCIENT. UPSAL. PHILAD.
PATR. HOLM. BEROL. NAT. SCRUT. PARIS. ET HAFNIENS. ET HALENS.
HIST. NAT. LUND. HARLEM. AMSTED. ZELAND. NIDROSIENS.
TICINENS. IENENS. LINN. LONDIN. PHYS. GÖTTINGENS. MEDIC.
ET NAT. STUDIOS. EDIMBURG. MEMBRO; NEC NON ACAD. SCIENT.
PARIS. MONSPELIENS. AGRICULT. PARIS. MEDIC. LONDIN.
SCANDINAV. HAFNIENS. FLORENTIN. ET BATAVIN.
IND. OR. CORRESPOND.

PUBLICO SUBJICIT EXAMINI

DAN. HAIJ.

STIP. RYSEL. WESTROGOOTHUS.

IN AUDIT. BOTAN. D. 29 NOVEMB. 1797.

H. A. M. S.

U P S A L I A Æ ,

LITTERIS JOH. FR. EDMAN, REG. ACAD. TYPOGR.

R^o 5123

BIB
ES
TA
N

DRÖSEKRA
DRÖSEKRA

GRIEGE DRÖSEKRA

GRIEGE DRÖSEKRA

DAN DAN

UPLANDS
LITTLE RIVER

DRO SERA.

§. I.

Dari Clases, Ordines & Genera inter Plantas naturalia, nemo facile in Botanicis versatus negabit. Testantur id imprimis *Papilionaceæ*, *Cruciatæ*, *Ringentes*; *Gramina*, *Orchideæ*, *Umbellatæ*, *Filices*; *Rumex*, *Erica*, *Ficus*, *Melastoma* & sexcenta alia. Charakteres vero harum clasium, ordinum & generum eruere ac stabilire, non æque est facilis opera. Dum itaque Botanici, methodo alicui artificiali Systematicæ nimis serviliter addicti, genera, quæ partibus fructificationis paucioribus vel pluribus variare solent, in plura divitium nova & dilacerant, certe valde peccant plusque detrimenti, quam emolumenti Scientiæ adferunt. *Valerianæ* genus integrum quidem mansit, staminum numerus valde licet sit inæqualis; *Rumex* vero a *Rbeo*, *Blæria* ab *Erica*, *Atrapaxis* a *Polygono*, *Tillæa* & *Septas* a *Crasula*, *Celsia* a *Verbascu*, *Canarina* a *Campanula*, *Myosurus* a *Ranunculo* minus bene fuerunt divulgæ ob stamina in hisce numero variantia; *Sisyrinchium* & *Ferraria* a *Moræa*, *Mabernia* ab *Hermannia*, *Cyphia* a *Lobelia*, *Kubnia* ab *Eupatorio* ob filamenta connata & antheras liberas separatæ fuerunt; *Nyctanthes* a *Jasmino* ob Corollæ lacinias numerosiores & *Emleurum* a *Diosma* ob Capsulam solitariam, quin & *Gardeniæ* species in phura genera

A abie-

abierunt, ob numerum in hoc, forsitan magis quam in ullo alio, staminum inconstantem.

§. 2.

Eadem quoque fors fuit Generis *Droseræ*, facie maxime licet singularis, ab aliis diversissimi & ciliis foliorum glandulosis maxime spectabilis atque distincti. Separata enim præter naturam fuit *Roridula*, ob Pistillum solitarium, a ceteris suis cognatis, quos inter *Drosera Lusitanica*, ob stamina decima, jure longe majori, novum constitueret genus debuisse. Singulare *Droseræ* genus, quod accuratius examinandum & dissertatione Academica describendum Nobis suscepimus, non parum qua partes ferre omnes fructificationis variare solet, nec facile vel a flaminibus vel Pistillo vel ipso denique fructu characteres certos & stabiles admittit. In duo itaque Genera apud Systematicos abiit, & forsitan, ni nimis fallimur, in tria, DROSERAM scilicet, RORIDULAM & quaque DIOSCAM. plantam adhuc rariissimam & a nobis non debito examini subjectam.

§. 3.

Europeæ *Droserarum* species, rotundifolia & longifolia primum Botanicis innotuerunt; postea *Lusitanica*, denique *Indica* & Africanæ *Capensis* & *Cistiflora*, tandemque *Roridula*; quibus accesserunt, opera Celeberrimi Præsidis indefessa, *Acaulis* & *Cuneifolia*. Hisce addimus singularem non minus, quam hic usque ignotam, ab illustri peregrinatore Domino *Masson* missam speciem, peltatam dictam.

§. 4.

§. 4.

DESCRIPTIO GENERIS.

C A L. *Perianthium* 1-phylum, persistens, 5-partitum :
laciniae lanceolatae, acutae, erectae.

C O R. *Petala* 5, obovata, obtusa, calyce longiora.

S T A M. *Filamenta* 5, subulata, longitudine calycis.

Antebrae ovatae, erectae.

P I S T. *Germen* superum.

Styli 5, staminibus longiores.

Stigmata divisa.

P E R. *Capsula* ovata, angulata.

Semina plurima.

Obs. 1:mo *Roridulae* calycem 5-phylum descriptum a LIN-
NÆO, a JUSSIEUO vero 5-partitum.

2:do. D. *acauli* stigmata esse trifida, plumosa.

Capensi stylos simplices stigmate bifido.

Cistiflora stylos 6 stigmatibus multipartitis & sta-
minibus longioribus.

Lusitanicae stamina decem;

Roridulae stylum unum; Capsulam 3-locularem,
3-valvem;

Anglicæ Capsulam 4-valvem esse.

3:tio In *Cistiflora* inter stylos unum invenimus fere
ad basin bifidum, sic ut styli videantur sex; sty-
lis vero accuratius examinatis, videntur potius
esse tres, interdum parum, interdum usque ad
basin bifidi in hac specie.

Character Genericus: Calyx 5-partitus. Corolla 5-petala.

Capsula angulata, sub tri valvis.

§. 5.

CHARACTERES SPECIERUM.

* Acaulis :

1. *Acaulis* : flore radicali solitario.

** Scapigeræ :

2. *Cuneifolia* : scapo subdiviso, foliis sessilibus oblongis.

3. *Rotundifolia* : scapo simplici, foliis petiolatis subrotundis.

4. *Longifolia* : scapo simplici, foliis petiolatis oblongis.

5. *Capensis* : scapo diviso, foliis petiolatis ensiformibus.

*** Caulescentes :

a. caule simplici :

6. *Cistiflora* : caule simplici, foliis lanceolatis.

7. *Indica* : caule simplici, foliis lineariformibus.

8. *Peltata* : caule simplici, foliis peltatis orbiculatis.

b caule ramoso :

9. *Lusitanica* : caule ramoso, foliis ensiformibus, ramis unifloris.

10. *Roridula* : caule fruticoso ramoso, foliis lanceolatis, ramis multifloris.

Anglica : LINN. Syst. per Gmelin p. 515. varietas potius quam distincta Species videtur.

Dionaea muscipula decandra Droseræ forsan genus intrabit, ob singularem affinitatem, foliis radicalibus apice ciliatis, scapo, petalis 5, & capsula, Stamina licet decem & Stylus solitarius.

§. 6.

DESCRIPTIO SPECIERUM.

Herbaceæ omnes, *Roridula* sola fruticosa.

Folia ciliata ciliis longis, glanduloso - capitatis, glutinosis.

Pagina inferior foliorum plerumque glabra, superior vero & margines inprimis ciliati sunt.

D. *acaulis*: *Caulis* vel *scapus* nullus; sed *Folia* radicalia, plura, basi attenuata, obovata, obtusa. *Flos* solitarius in centro foliorum, sessilis vel subpedunculatus.

Pedunculus brevissimus, saepe nullus.

Corolla 5 petala, patens, alba.

Filamenta 5.

Styli 5, saepius bifidi, albi, patentissimi, filiformes, breves.

Stigmata bifida vel plumosa.

D. *Cuneifolia*: *Radix* filiformis.

Folia radicalia, sessilia, plura, imbricatim imposita, inferiore minora obovata, obtusissima, ciliata: ciliis rufescentibus; patentia, unguicularia vel vix pollicaria.

Scapi solitarii vel pauci, tres seu quatuor, simplices, erecti, filiformes, striati, villoso-scabri, a pollicari ad spithamæam usque longitudinem.

Flores racemosi, subsecundi, rarissime bini, plerumque tres usque septem & ultra.

Pedunculi uniflori simplices & divisi, cernui, unciales.

Varietas est triplex:

α. scapo brevissimo, pollicari; floribus binis; corollis albis.

β. scapo longissimo, spithamæo; floribus racemosis, pluribus; corollis purpureis.

γ. scapo mediocri, palmari; floribus racemosis, pluribus; corollis albis.

D. *Rotundifolia*: *Folia* radicalia, plura, petiolata, subrotunda.

Petoli pollicares, inæquales.

Scapus filiformis, simplex, solitarius, raro duo, erectus, palmaris usque spithamæus.

A 3

Flores

Flores racemosi, secundi, plures.

D. *Longifolia*: *Folia* radicalia, petiolata, oblonga, obtusa.
Petoli palmares.

Scapus solitarius vel duo, simplices, filiformes, erecti, pal-
mares & ultra, foliis longiores.

Flores racemosi, subsecundi.

D. *Capensis*: *Radix* alte descendens.

Folia radicalia, alternantia, petiolata, linearia, obtusa, ci-
liata, ciliis glandulosis; pollicaria usque digitalia.

Petoli pubescentes, longitudine folii.

Scapus compressus, angulatus, flexuosus, erectus, hirtus,
superne bifidus, spithameus.

Flores racemosi, purpurei.

D. *Cistiflora*: *Radix* subfasciculata vel fusiformis.

Planta tota herbacea, glutinosa.

Caulis simplex, erectus, villosus pilis brevisimis, capitatis,
palmaris vel spithameus.

Folia radicalia subverticillata; *caulina*, alterna, sessilia, lan-
ceolata, patentia, apice obliqua, integra, supra sulco
longitudinali, subtus linea elevata, undique tecta
pilis capitatis, capitulis rufescensibus; internodiis
longiora, pollicaria.

Flores terminales, solitarii vel bini.

Perianthium 1-phylum, profunde 5 partitum: *laciniae* o-
vatæ, obtusæ, concavæ, corolla breviores.

Petala quinque, lato-ovata, obtusa, emarginata, patentia,
basi parum angustata, concava, ungivicularia.

Filamenta 5, linearia, erecta, nigra, longitudine fere calycis.

Antberæ erectæ, inferne bifidæ, ovatae, fulvæ.

Germen superum, acutum.

Styli raro 5, sœpissime 6, filiformes, staminibus longiores,
fuscæ apice pallidiore.

Stig-

Stigmata multifida, obtusa.

Capsula ovata, acuta, pentagona, trisulca, glabra, fusca,
trivalvis, unilocularis.

Semina plurima.

Varietates α. flore albo, minori, basi maculato.

β. flore rubro, majori, basi virescenti - fusco.

D. *Indica*: *Planta* tenella, herbacea.

Caulis flexuoso-erectus, simplex & divisus, palmaris.

Folia alterna, sessilia, filiformi-linearia.

Flores racemosi, cernui.

D. *Peltata*: *Caulis* simplex, filiformis, flexuoso-erectus, spithameus vel ultra.

Folia alterna, peltata, orbiculata, patentia.

Petioli capillares, unguiculares, folio longiores.

Flores umbellati, umbella prolifera.

D. *Lusitanica*: *Radix* descendens.

Caulis erectus, apice divisus.

Folia radicalia, plurima, aggregato-fasciculata; caulinis alterna; linearis-ensiformia, sensim apice attenuata, striata, palmaria neque spithamea.

Flores terminales, solitarii.

D. *Roridula*: *Caulis* fruticosus, erectus, orgyalis.

Rami & *ramuli* alterni, subflexuoso-erecti, fusco-cinerei, scabridi, glabri.

Folia in ultimis ramulis subumbellato-aggregata, sessilia, linearis-lanceolata, pinnatifida-dentata, ciliata ciliis glandulosis viscosis; fusco-virescentia, bipollucaria.

Flores in ramulis terminales, subracemosi, purpurascentes.

Pedunculi capillares & calyces villosi, glutinosi.

Antberæ apice pertusæ, oblongæ, sulcatæ.

LOCUS.

In Europa crescunt: *rotundifolia* in Europæ, uti & Asiæ
& Americæ paludibus.

Longi-

Longifolia in Europa cum præcedente.

Lusitanica in Lusitania.

In *Capite bonæ spei Africes*: *acaulis*, in Koude Bockeveld trans Elands kloof locis humidis

Cuneifolia: prope urbem Cap, in summo Tasselberg, Svartland & in Ceilona.

Capensis: in montibus rario.

Cistiflora: in collibus & campis sabulosis juxta urbem, in Svartland & alibi vulgatissima.

Roridula: in summis montibus Rode Sand, Bockeveld & alibi juxta rivulos.

In *India Orientali*: *Indica* in Ceilona & alibi, uti & in Sierra Leonæ Africes.

In *Nova Hollandia*: *peltata*.

TEMPUS FLORENDI.

Æstate *Europeæ* species florent Junio & sequentibus mensibus.

Africanæ mensibus Augusti & sequentibus usque ad exitum anni.

USUS:

Roridula: Summitates omnes Fruticis foliosæ maxime viscosæ sunt & uti *Viscum Insecta* retinent; in domibus itaque suspensæ Colonis Europæis pro Muscis capesendis inserviunt.

